

Vlaams
Parlement

vergadering **C211**
zittingsjaar 2014-2015

Woordelijk Verslag

Commissievergadering

Commissie voor Buitenlands Beleid, Europese
Aangelegenheden, Internationale Samenwerking,
Toerisme en Onroerend Erfgoed

van 28 april 2015

INHOUD

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over wanbeheer bij de Wereldbank – 1834 (2014-2015)	3
VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de aantijgingen over wapenhandel met Libië vanuit de luchthaven van Oostende – 1872 (2014-2015)	
VRAAG OM UITLEG van Jan Van Esbroeck aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het beleid inzake doorvoer van strategische goederen – 1914 (2014-2015)	4
VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het afwegingskader voor agrarisch erfgoed – 1826 (2014-2015)	7
VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de Europese Erfgoedlabels 2015 – 1917 (2014-2015)	10
VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de missie naar Qatar en de Verenigde Arabische Emiraten – 1723 (2014-2015)	12
VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de crisis in Jemen – 1910 (2014-2015)	15
VRAAG OM UITLEG van Marc Hendrickx aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het xenofob geweld in Zuid-Afrika – 1912 (2014-2015)	18
VRAAG OM UITLEG van Karim Van Overmeire aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de strategie van Flanders Investment & Trade (F.I.T.) ten aanzien van de Olympische Spelen in Rio 2016 – 1913 (2014-2015)	20
VRAAG OM UITLEG van Karim Van Overmeire aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de herdenking 200 jaar Verenigd Koninkrijk der Nederlanden – 1924 (2014-2015)	23

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over wanbeheer bij de Wereldbank – 1834 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp.a): Vorige week verscheen in het magazine MO* het onderzoeksrapport van het International Consortium of Investigative Journalists over de Wereldbank. Twee onfrisse praktijken werden blootgelegd.

Eerst en vooral heeft de Wereldbank nauwelijks tot geen aandacht voor haar eigen safeguards die haar een financieringsaanvraag doen controleren. En ten tweede doet de Wereldbank niets aan het grote aantal mensen die hun huis verloren door projecten waaraan de Wereldbank geld gaf. Het gaat voornamelijk om projecten van de International Development Association (IDA).

Ik wil echter iets anders aankaarten, aangezien het vorige voornamelijk een federale materie betreft. Onze partij gaat dat aankaarten in het federale parlement.

Voor Vlaanderen legt Oxfam Solidariteit in het rapport *The Suffering of Others* enkele verontrustende praktijken van de International Finance Corporation (IFC) van de Wereldbank bloot. Het geld van IFC kwam via financiële tussenpersonen terecht bij private projectontwikkelaars in ontwikkelingslanden. De projecten waarvoor de middelen werden gebruikt, hebben helaas vaak grote schade veroorzaakt bij burgers en hun omgeving. Dat is uiteraard net het omgekeerde van wat je van ontwikkelingshulp mag verwachten.

Er zijn talrijke voorbeelden over de hele wereld. In Guatemala moest de regering de noodtoestand in een bepaalde regio uitroepen omdat een bedrijf land had opgekocht. Deze transactie gebeurde onder het mom dat er koffie en kardemom op het land zou worden verbouwd. Uiteindelijk bleek dat de grond zou worden gebruikt voor het aanleggen van een elektrische dam. In Honduras kreeg een bedrijf via een lokale bank 15 miljoen dollar van de Wereldbank. De conflicten in de regio omwille van de projecten van het bedrijf hadden verschillende doden tot gevolg. Het gaat hier helaas om een oud zeer, want dergelijke voorbeelden duiken al geruime tijd op.

Oxfam Solidariteit vraagt in het rapport dat de Wereldbank meer transparant wordt en de activiteiten van de financiële tussenpersonen beter monitort. België heeft een stem in de raad van bestuur van de Wereldbank en doneert jaarlijks ongeveer 220 miljoen euro. Zoals blijkt uit het antwoord op een schriftelijke vraag van de heer Diependaele uit 2011, gaf ook de Vlaamse overheid in de vorige legislatuur een vrijwillige financiële bijdrage aan IFC. Wat de hoogte van die bijdrage was, werd toen niet vermeld.

Minister-president, hoeveel bedroeg de financiële bijdrage aan IFC in de vorige legislatuur? Bent u van plan om in deze legislatuur ook een bijdrage aan IFC te leveren? Verloopt de Vlaamse ontwikkelingssamenwerking in de drie partnerlanden, maar ook daarbuiten, ook via financiële tussenpersonen?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mevrouw Soens, zoals u zegt, is Vlaanderen niet betrokken bij de Wereldbank, het is de federale staat die aandeelhouder is en lid is van de 25-koppige raad van bestuur. Er is een eenmalige overeenkomst gesloten met IFC op basis van een beslissing van 12 augustus

2006. Op basis daarvan kwam een Vlaams 'technical assistance trust fund' tot stand binnen IFC, waardoor Vlaamse consultantbedrijven de kans kregen te participeren in assistentieprojecten in landen in ontwikkeling. De Vlaamse bijdrage was een eenmalige bijdrage van 2 miljoen euro.

Ik wil erop wijzen dat punt 6 van de oprichting van dit fonds breed uitweidt over het aspect ethisch en duurzaam ondernemen, zowel voor IFC als voor de deelnemende Vlaamse bedrijven. Flanders Investment & Trade (F.I.T.) geeft aan dat dit element van ethisch en duurzaam ondernemen een wezenlijk deel uitmaakt van het goedkeuringsproces van dit dossier.

Er zijn geen plannen voor een nieuwe bijdrage deze regeerperiode. De Vlaamse ontwikkelingssamenwerking in Zuidelijk Afrika maakt geen gebruik van de diensten van de Wereldbank of van andere indirecte financierders.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp·a): Minister, ik dank u voor uw kort antwoord. Hebt u overleg met de minister van Financiën en de minister van Ontwikkelings-samenwerking over het wanbeheer bij de Wereldbank of trekt u zich daarvan niets aan? In uw beleidsnota lees ik: "We informeren Vlaamse bedrijven al gericht over opportuniteiten en projecten gefinancierd door internationale instellingen zoals de Wereldbank, regionale ontwikkelingsbanken en de VN-organisaties." U hebt dus wel een band met de Wereldbank. Ik wil er toch op aandringen om daar voorzichtig mee om te springen na de recente berichtgeving.

Minister-president Geert Bourgeois: We springen er zeer voorzichtig mee om. We hebben maar één project gedaan, en daarvan is ethisch en duurzaam ondernemen een wezenlijk onderdeel. Dit is een federale aangelegenheid. Het moet op federaal vlak worden aangekaart. Als het op de agenda van een Interministeriële Conferentie Buitenlands Beleid (ICBB) komt, is dat op een ICBB Financiën en Begroting, maar niet bij mij.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de aantijgingen over wapenhandel met Libië vanuit de luchthaven van Oostende – 1872 (2014-2015)

VRAAG OM UITLEG van Jan Van Esbroeck aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het beleid inzake doorvoer van strategische goederen – 1914 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp·a): Voorzitter, minister-president, collega's, op 15 april 2015 was de kop van Het Laatste Nieuws de volgende: 'Vliegtuigen met wapens van Oostende naar Libië'. Volgens Libische bronnen vertrekt vanuit de luchthaven van Oostende tweewekelijks een vliegtuig met illegale wapens naar Libië. De Libische bron zegt dat tussen de dieren die overgevlogen worden naar Libië minder onschuldige producten zitten. Een dergelijke aantijging werd ook al geuit in een VN-rapport. Dat rapport zegt dat er aanwijzingen zijn voor een wapentrafiëk waarbij de luchthaven van Oostende fungeert als tussenstop tussen onze trouwe

bondgenoot de Verenigde Arabische Emiraten en Libië. Dergelijke transacties zouden natuurlijk in strijd zijn met het VN-wapenembargo dat op Libië rust.

De douane heeft na het rapport van de VN één controle uitgevoerd op een vliegtuig en gezegd dat er geen dubieuze producten op de vliegtuigen aanwezig waren. Het gaat hier over doorvoertransacties, zie artikel 2, punt 6 van het Wapenhandeldecreet. Mochten er daadwerkelijk wapens worden vervoerd via Oostende, zou er enkel een vergunning nodig zijn als die wapens worden overgeladen op een ander vliegtuig of als die wapens gelost worden om nadien opnieuw in het vliegtuig geladen te worden. Als die vliegtuigen gewoon landen om bij te tanken en vervolgens doorvliegen, is er geen vergunningsplicht. Door de huidige definitie wordt de controlemogelijkheid aanzienlijk beperkt. Dat heb ik al enkele keren aangehaald bij de bespreking van rapporten en verslagen over deze materie.

Minister-president, bent u van plan om de douane extra controles te laten uitvoeren? Zijn daar nog voldoende middelen voor? Is een samenwerkingsakkoord met de douanediens ten een optie? Hoe denkt u over de huidige doorvoerdefinitie? Is een aanpassing van de definitie nodig? Wordt die ook meegenomen in de evaluatie van het Wapenhandeldecreet?

De voorzitter: De heer Van Esbroeck heeft het woord.

De heer Jan Van Esbroeck (N-VA): Voorzitter, minister-president, collega's, ik heb mijn vraag ingediend naar aanleiding van dezelfde berichten in verschillende media. In die berichtgeving wordt inderdaad verwezen naar een, weliswaar ouder, rapport van de Verenigde Naties (VN). Het dateert van 2013 en daarin wordt melding gemaakt van verdachte items op vrachtbrieven van trafiek op de luchthaven van Oostende. Bewijzen werden nooit gevonden.

De luchthaven reageert nu een beetje ontdaan en weerlegt de eventuele beschuldigingen die hun richting uitkomen. De luchthaven verklaart ook bereid te zijn om mee te werken aan eventuele onderzoeken. De informatie waarover we beschikken is redelijk gedetailleerd, maar er zijn tot op heden nog heel veel onduidelijkheden in deze zaak.

Volgens het Vlaams Vredesinstituut gaat het om een doorvoer van wapens. Hoewel dit vermoedelijk klopt, is dit vooralsnog niet af te leiden uit de berichtgeving in de media. Het is niet duidelijk of het echt over doorvoer gaat of over overladen.

Minister-president, is er ondertussen duidelijkheid over het concrete dossier in Oostende? Is er sprake van illegale trafiek? Wat zijn hiervan de gevolgen? Hebt u weet van bijkomende controle of inspecties na het bewuste rapport van de VN van 2013? Werd er iets aan gedaan? Is er iets met het rapport gebeurd? Acht u het wenselijk om de regelgeving inzake doorvoer van strategische goederen, in het bijzonder wat betreft de transit, aan te passen? Zijn er knelpunten of problemen? Kunt u aangeven in welke richting u eventueel een oplossing ziet? Plant u aanpassingen van de regelgeving op korte termijn of kijkt u uit naar de evaluatie die er zit aan te komen en kan het daarin passen? In welke mate is er afstemming nodig met de douanediens ten inzake handhaving? Zult u ter zake iets ondernemen of organiseren?

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Voorzitter, het zou inderdaad goed zijn om te weten te komen wat er juist aan de hand is. Minister-president, misschien hebt u daar meer informatie over, want alleen mediaberichten zijn onvoldoende om uitspraken te doen. Ze volstaan wel om er vragen over te stellen.

Er zijn VN-deskundigen die al gelijkaardige verdenkingen hebben geuit. Heeft de VN hierover officiële documenten overgemaakt? Minister-president, beschikt u, uw administratie of de Belgische autoriteiten waarmee u contact hebt, over officiële VN-documenten om die aantijgingen harder te maken? Wie is er eigenlijk verantwoordelijk voor de controle van de vrachtbrieven van de luchthaven van Oostende? Heeft Vlaanderen daar een rol in te spelen of is dit louter federale materie? Over welke informatie beschikt u nog om duidelijk te maken wat er wel of niet zou kunnen gebeuren?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, dames en heren, ik antwoord meteen op de tweede bijkomende vraag van de heer Kennes. Het is duidelijk dat de douanerechtelijke aspecten van de controle op de invoer, de uitvoer en de doorvoer van strategische goederen met inbegrip van wapens en militair materiaal een inclusief federale bevoegdheid is.

Mijn administratie onderhoudt geregeld contacten, goede contacten, met de relevante dienst van de federale Administratie der Douane en Accijnzen, en speelt waar nuttig en nodig informatie door aan de betrokken dienst in het licht van het risicobeheer van de douane. Die informatie kan bijvoorbeeld een vraag inhouden tot controle op transacties die onder meer door de luchthavenpolitie aan de Dienst Controle Strategische Goederen gemeld worden.

Over de kwestie van mogelijke onrechtmatige doorvoer via regionale luchthavens zijn mijn diensten op geen enkele manier op de hoogte gebracht door de VN. Ik heb uit het antwoord dat minister Van Overtveldt gaf in de Kamer, afgeleid dat ook zijn diensten niet op de hoogte gebracht waren. Mijn diensten hebben al in maart 2014 informatie bezorgd aan de relevante douanediensten met een vraag tot controle. Er is een controle door de douane geweest en die leverde geen bezwarende elementen op ten opzichte van de betrokken luchtvaartmaatschappijen.

De Dienst Controle Strategische Goederen heeft van de Administratie der Douane en Accijnzen vernomen dat er momenteel een verhoogde controle is op vluchten naar Libië. De dienst heeft er bij de douane op aangedrongen om van de controles op de hoogte gehouden te worden. In de Kamer heeft minister Van Overtveldt geantwoord dat er ten gevolge van een veiligheidsoefening, door hem een integrale controle is ingesteld van alle goederen met bestemming Libië.

Tijdens de voorbereiding van het Wapenhandeldecreet was de discussie over de doorvoer gefocust op het al dan niet introduceren van een algehele controle op alle doorvoer zonder overlading of herlading. Het voorontwerp van decreet bevatte nog een rapportering over doorvoer zonder overlading of herlading. Maar toen is afgesproken dat de rapportering enkel en alleen in het decreet zou worden gehouden als de relevante gegevens konden worden overgenomen van andere diensten, zoals de douane. Er was toen bij alle partijen van de meerderheid een uitdrukkelijke wens om geen bijkomende verplichting op te leggen aan dergelijke doorvoerders: noch een vergunningsplicht, noch een meldingsplicht.

Na onderzoek bleek dat de gegevens die andere betrokken instanties zouden kunnen aanleveren niet voldoende waren voor een adequate rapportering. Daarmee werd de discussie gesloten, waardoor er geen verder debat kwam over de mogelijke introductie van controles op bepaalde mogelijk problematische gevallen van doorvoer zonder over- of herlading.

De afwezigheid, mijnheer Van Esbroeck, van elke mogelijkheid tot controle op doorvoer zonder over- of herlading is naar mijn aanvoelen inderdaad een lacune

in het Wapenhandeldecreet. Met de optimalisering van het decreet zullen wij die lacune aanpakken. Wij zullen daarbij effectief focussen op problematische gevallen zoals de doorvoer van goederen die mogelijk bestemd zijn voor landen waarop een wapenembargo rust.

Zoals ik vroeger al meedeelde, past deze aanpassing binnen de optimalisering van het Wapenhandeldecreet. Mogelijkerwijs zullen dan nog een aantal andere wijzigingen noodzakelijk zijn. Ik wijs erop dat in het geval van doorvoer zonder over- of herlading naar embargolanden de lacune in het Wapenhandeldecreet niet betekent dat de douane in de tussentijd geen controle kan uitvoeren. Dat kan op basis van de eigen federale regelgeving en in toepassing van de Europese en internationale instrumenten die de beperkende maatregelen bevatten. Minister Van Overtveldt heeft geregeld dat er voor Libië stelselmatig controle zou gebeuren.

Mijnheer Van Esbroeck, de afstemming met de douane met betrekking tot de handhaving is een prioriteit. Ik heb er mij in mijn beleidsnota toe geëngageerd om het handhavingsregime van het decreet te onderbouwen door met de relevante federale overheidsdiensten afspraken te maken over het uitoefenen van het toezicht, zoals met de douane. Er zijn al contacten geweest tussen mijn kabinet en dat van minister Van Overtveldt. Het is mijn bedoeling om tot een aantal basisafspraken te komen en vervolgens de respectieve diensten een ontwerp van samenwerkingsakkoord te laten uitwerken, zodat we op een zo goed mogelijke manier dat mechanisme kunnen laten functioneren, ook gelet op de dubbele bevoegdheid.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp.a): Minister-president, dank u voor uw antwoord. Het is zeker positief dat u werkt aan een formeel samenwerkingsakkoord met de douane. Ik hoop dat het er snel komt en dat wij verder op de hoogte worden gehouden van de stand van zaken en van de evolutie in dat dossier. Het is uiteraard een moeilijk evenwicht dat we moeten zoeken tussen enerzijds het creëren van extra last voor de bedrijven om bij elke doorvoer een vergunning te moeten vragen, terwijl we anderzijds effectief controle moeten kunnen uitvoeren. Ik ben blij dat u hiermee rekening houdt in uw evaluatie van het Wapenhandeldecreet. Wij zullen dit zeker blijven opvolgen.

De voorzitter: De heer Van Esbroeck heeft het woord.

De heer Jan Van Esbroeck (N-VA): Minister-president, dank u voor uw antwoord. Ik ben vooral verheugd dat we er op de beide niveaus aandacht voor hebben en dat er controles gebeuren. In dit geval is het een beetje een kwakkel, want de controle is gebeurd en er is gebleken dat er eigenlijk niets aan de hand was. Ik ben blij dat dit van dichtbij wordt opgevolgd. Uiteraard zien we de eventuele aanpassingen, indien nodig, tegemoet. We zullen die dan naar aanleiding van het Wapendecreet bespreken.

De voorzitter: De vragen om uitleg zijn afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het afwegingskader voor agrarisch erfgoed – 1826 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Mevrouw Manuela Van Werde (N-VA): Minister-president, bij de bespreking van de beleidsnota Onroerend Erfgoed is kort gesproken over de opmaak van generieke afwegingskaders voor adviezen en toelatingen met betrekking tot onroerend erfgoed. In uw antwoord op mijn vorige vraag over de verplaatsbaarheid van monumenten hebt u duidelijk aangegeven dat een monument vaak in relatie staat tot zijn omgeving en dat de context meestal de erfgoedwaarde mee onderbouwt en er soms deel van uitmaakt. Bij de bespreking van de beleidsnota heeft onze fractie dit al aangegeven en gepleit voor een gebiedsgerichte benadering, eerder dan voor generieke bepalingen die misschien onvoldoende rekening zouden houden met de context van erfgoeditems. Te streng afgelijnde kaders zouden bovendien een beoordeling van de concrete situatie in de weg te staan. Bij verbouwingen aan een monument lijkt enige afweging nodig, net als bij nieuwe projecten in de buurt van monumenten of in erfgoedlandschappen.

Minister-president, u hebt in de beleidsnota aangegeven dat een eerste kader rond agrarisch erfgoed nog in 2015 zal worden uitgewerkt in samenspraak met de bevoegde minister. Een dergelijk kader moet voldoende duidelijkheid en rechtszekerheid creëren voor actieve landbouwbedrijven.

Wat is de stand van zaken van het overleg met de bevoegde minister wat betreft het afwegingskader agrarisch erfgoed? Op welke termijn zal dit afwegingskader beschikbaar zijn? Waarvoor zal het afwegingskader gebruikt worden? Gaat het vooral om nieuwe beschermingsbesluiten of eerder om adviezen en machtigingen in het kader van vergunningsaanvragen aan beschermd agrarisch erfgoed? Bent u van mening dat zo'n afwegingskader ook gebruikt kan worden voor de opname van agrarisch erfgoeditems in de inventaris bouwkundig erfgoed, of in het kader van de verankering van erfgoed- en landschapswaarden in een ruimtelijk uitvoeringsplan voor erfgoedlandschappen? Op welke manier zal de administratie bij het hanteren van zo'n generiek afwegingskader rekening kunnen houden met de eigenheid van erfgoed dat zijn erfgoedwaarde grotendeels te danken heeft aan de ruimtelijke context?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mevrouw Van Werde, het agentschap startte al in 2014 met de eerste verkennende gesprekken over de uitwerking van een afwegingskader en een nieuwe werkwijze voor de omgang met agrarisch erfgoed en meer in het bijzonder de omgang met actieve landbouwbedrijven met erfgoedwaarden.

Op het overleg van 10 september 2014 met de afdeling Duurzame Landbouwontwikkeling (ADLO) van het Departement Landbouw en Visserij zijn daartoe enkele afspraken gemaakt. Ondertussen zijn er diverse dossiers in vooroverleg besproken in de provinciale buitendiensten, zodat beide administraties hun adviezen konden afstemmen.

Daarnaast waren er al verschillende overlegmomenten van het agentschap met de landbouworganisaties. Het agentschap Onroerend Erfgoed heeft ook een interne werkgroep opgericht om vanuit de praktijk van advisering van het beheer van onroerend erfgoed een overzicht te maken van toelatings- of vergunningsplichtige ingrepen aan of in de nabijheid van landbouwbedrijven die voor advies aan het agentschap worden bezorgd.

De werkgroep zal ook een overzicht maken van welke erfgoedwaarden in overweging worden genomen bij het adviseren van dergelijke vergunningsaanvragen. De conclusies van die werkgroep worden daarna meegenomen in het overleg met de landbouworganisaties als voorbereiding op de opmaak van het beoordelingskader.

Naast die bilaterale contacten vond in de eerste helft van 2014 een ontwerp-atelier plaats. Dat atelier werd getrokken door het departement Ruimte Vlaanderen in samenwerking met Het Oversticht uit Nederland. Dat had betrekking op ervenconsulenten. Het Oversticht begeleidde het atelier met een Nederlands team van ervenconsulenten. Het doel was de werkwijze van ervenconsulenten in Vlaanderen te introduceren en te toetsen aan de dagelijkse Vlaamse ruimtelijkeordeningspraktijken. Dit was financieel mogelijk door een projectsubsidie van het Stimuleringsfonds Creatieve Industrie uit Nederland.

De Nederlandse aanpak werd in samenwerking met mijn administratie op drie Vlaamse cases toegepast: twee landbouwbedrijven in Oud-Turnhout grenzend aan het natuurgebied De Liereman, een landbouwbedrijf in Herk-de-Stad aan de rand van het natuurgebied Schulensbroek. Die werkwijze heeft de deelnemers geleerd dat een integraal proces met meerdere partijen in een vroeg stadium ertoe kan leiden dat een goed evenwicht wordt gevonden tussen bedrijfsbehoeften en de landschappelijke en ruimtelijke kwaliteiten.

Gelet op de meerwaarde van ervenconsulenten heeft het agentschap Onroerend Erfgoed begin 2015 samen met het departement Ruimte Vlaanderen en de Nederlandse partner een voorstel tot grensoverschrijdend project over transformaties van sites met erfgoedwaarde uitgewerkt en voor subsidie ingediend. Het ontwikkelen van een Vlaamse werkwijze voor de uitbreiding van actieve landbouwbedrijven in agrarisch gebied maakt daar deel van uit. Dat project is evenwel niet gehonoreerd en wordt financieel dus ook niet ondersteund.

Ik vind nochtans de meerwaarde van zo'n project belangrijk. Ik gaf daarom aan het agentschap de opdracht om in de komende weken op zoek te gaan naar externe expertise om het agentschap in dit project te begeleiden. Omdat ik dit project als meerwaarde zie bij de opmaak van het afwegingskader voor het omgaan met agrarisch erfgoed, wil ik de timing hierop afstemmen als dat haalbaar blijkt. Het beoordelingskader zal toch tegen eind 2015 vorm moeten krijgen. Het zou al een participatietraject moeten hebben gekend bij de administratie van minister Schauvliege, bevoegd voor de landbouw.

Het afwegingskader zal worden gebruikt bij de advisering door het agentschap van vergunnings- of toelatingsaanvragen voor beschermd en agrarisch erfgoed in erfgoedlandschappen, dit in het kader van de uitbreiding of andere werkzaamheden aan actieve landbouwbedrijven. Dat afwegingskader kan ook worden ontsloten zodat zowel vergunningverleners als de eigenaar of initiatiefnemer vooraf weten welke elementen van belang zijn in de afweging van de geplande ontwikkelingen. Het afwegingskader dat het agentschap gebruikt bij de inventarisatie, vindt u in de inventarismethodologie die in overeenstemming met artikel 4.1.5 van het uitvoeringsbesluit na mededeling van mij aan de Vlaamse Regering zal worden vastgesteld. Ik heb heel recentelijk documenten daarvan ontvangen van het agentschap en ik zal dat dan ook zo snel mogelijk aan de regering meedelen.

Het afwegingskader voor inventarisatie omvat de dertien decretaal bepaalde erfgoedwaarden en minstens vijf selectiecriteria waaraan het goed wordt afgetoetst. Daarbij wordt letterlijk gezegd: voor opname in de inventaris wordt rekening gehouden met de geografische of thematische context. Voor de beschermingen worden dezelfde dertien erfgoedwaarden en dezelfde criteria gehanteerd. Alleen zullen de erfgoedwaarden hoger zijn dan bij inventarisatie en zal de aftoetsing aan de criteria strenger gebeuren.

De opname in een inventaris en het beschermen van een goed zijn beide het resultaat van waarderend onderzoek waarbij het gewicht van de erfgoedwaarden en de mate waarin het goed beantwoordt aan de criteria, bepalen welk instrument er wordt ingezet. Het afwegingskader zal ook kunnen worden gebruikt in

het kader van de verankering van de erfgoedwaarden – bouwkundig, landschappelijk en archeologisch – in erfgoedlandschappen.

De grootste aandacht bij het opstellen van een afwegingskader voor het omgaan met agrarisch erfgoed moet inderdaad gaan naar het bewaken van de relatie tussen generieke en transparante afwegingsaspecten enerzijds en de nodige ruimte om de eigenheid van elke case met specifieke erfgoedkenmerken en -elementen te kunnen beoordelen anderzijds. Die eigenheid zit vervat zowel in het voorwerp van de adviesaanvraag als in de overwegingen van de impact op het aanwezige erfgoed. Bij agrarisch erfgoed is er een sterke band met de ruimtelijke context en het omgevend agrarisch landschap.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Mevrouw Manuela Van Werde (N-VA): Zal dat kader dan bindend zijn?

Minister-president Geert Bourgeois: Het is het enige dat wordt gehanteerd. Elke casus is anders. En het is evolutief. Het is een afwegingskader waarbij je naargelang van het geval andere elementen hebt: de specifieke eigenheid van het landbouwbedrijf, van de omgeving, van de ruimtelijke aspecten, van de erfgoedwaarden. Als het een kader is, moet je op basis daarvan tot een afgewogen beslissing kunnen komen.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Manuela Van Werde aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de Europese Erfgoedlabels 2015 – 1917 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Mevrouw Manuela Van Werde (N-VA): Op 15 april werden de Europese Erfgoedlabels 2015 uitgereikt in de Brusselse Solvay-bibliotheek. Dit label is een instrument om de Europese symbolische en historische waarde van erfgoed zichtbaar te maken.

Het geeft erfgoed een internationaal cachet, het moet het wederzijds begrip tussen de Europese burgers vergroten en hun meer inzicht geven in onze gedeelde normen en waarden.

Dit jaar heeft een vakjury 16 laureaten geselecteerd uit in totaal 36 kandidaturen. Daar was geen enkele Vlaamse laureaat bij, ondanks het feit dat ons land vertegenwoordigd was met 4 dossiers, waaronder het erfgoeddorp Ename.

De nationale preselectie voor de Europese Erfgoedlabels heeft intussen ook al plaatsgehad. De nationale jury heeft beslist om enkel het Mundaneum te Bergen voor te dragen voor het Europees Erfgoedlabel 2016. Op dit moment is er dus geen enkele Vlaamse inzending. Dat is toch wel een andere werkwijze dan bijvoorbeeld in Nederland, waar een heuse promotiecampagne wordt opgezet door het verantwoordelijke ministerie.

Minister-president, hoeveel belang hecht u aan de Europese Erfgoedlabel-prijs? Wat zijn volgens u de redenen voor het ontbreken van een Vlaamse laureaat voor het Europees Erfgoedlabel 2015? Op welke manier zult u hiermee rekening houden bij de kandidaatstelling voor dossiers voor de komende jaren? Zullen er

nog Vlaamse onroerend erfgoed dossiers worden toegevoegd aan de kandidatuur voor 2016?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Wij hechten zeker belang aan het Europees Erfgoedlabel. Het zorgt voor een grotere zichtbaarheid van ons Vlaams erfgoed in de internationale en Europese context. Daarom zet mijn administratie ook volop in op het zo goed mogelijk begeleiden van de Vlaamse kandidaten, zoals bijvoorbeeld het geval was bij Ename. Het belang van dit label hebben we ook verankerd in ons Onroerenderfgoeddecreet met betrekking tot de meerjarenpremie overeenkomstig de bekendmaking met betrekking tot de mogelijkheid om kandidaat te zijn. De nationale preselectie voor het Europees Erfgoedlabel had plaats begin juni 2014 op de website van het Agentschap Onroerend Erfgoed en de website van het toenmalige Kunsten en Erfgoed. Er dienden zich geen geïnteresseerden aan. De enige kandidaat die zich aanmeldde voor deze selectieronde was het Mundaneum te Bergen. Dat was bijgevolg ook de enige kandidaat die na beoordeling door de nationale jury in aanmerking kwam voor voordracht voor het Europees Erfgoedlabel 2015. De vier kandidaten uit ons land die eerder geselecteerd werden voor voordracht voor het Europees Erfgoedlabel, het Prinsbisschoppelijk paleis van Luik, de keramiek van Raeren, het voormalig paleis van Brussel op de Coudenberg, het erfgoeddorp Ename dienden gedurende deze selectieronde niet opnieuw hun kandidaatstelling in omdat op het moment van de nationale preselectie 2015 de resultaten van de selectie 2014 nog niet bekend waren en ze dus nog een reële kans maakten om geselecteerd te worden. De resultaten van de Europese selectie werden pas bekendgemaakt toen de procedure van de nationale preselectie volop aan de gang was.

De reden waarom zich geen nieuwe Vlaamse kandidaten aandienden, is ons niet bekend. We kunnen alleen maar vermoeden dat er een aantal drempels zijn. Het is een vrij nieuw initiatief, het is misschien nog te weinig bekend. Je moet ook de Europese betekenis van de site aantonen in het dossier en op het bijhorende werkplan moet je aangeven op welke manier de site communiceert over deze Europese waarden en ook educatieve voorstellen uitwerkt voor jongeren die de betekenis voor Europa in de verf zetten. Het Europese aanvraagdossier is bovendien vrij omvangrijk. Het vergt een grote inspanning inzake administratieve uitwerking, werkplanning, inzet van middelen van de kandidaten. Er is geen geldprijs aan verbonden. Wel worden die gelabelde sites opgenomen in de communicatieacties van de Europese Commissie over het Erfgoedlabel en kunnen ze ook deelnemen aan de jaarlijkse conferentie, waarbij netwerking en uitwisseling van ervaring vooropstaan.

Mijn administratie zal, samen met het departement Cultuur, Jeugd, Sport en Media (CJSM) blijven inzetten op de bekendmaking van de nationale preselectie. Daarom werd tijdens de berichtgeving met betrekking tot de uitreiking van het label ook reeds de richtdatum voor de volgende selectie meegedeeld. Maar het initiatief voor het indienen van de dossiers ligt natuurlijk bij de kandidaat-sites. Zodra ze zich aanmelden zal mijn administratie ze ook zo goed mogelijk begeleiden. Nederland heeft inderdaad een heuse promotiecampagne die opgezet wordt door het verantwoordelijke ministerie. Maar in Nederland heeft zich, ondanks die campagne, ook maar één kandidaat gemeld. We moeten daaruit dus lessen trekken en een tandje bijsteken, maar zonder dat het geld kost. Ik heb mijn administratie gevraagd via het elektronisch tijdschrift dat het Agentschap voor Binnenlands Bestuur (ABB) verspreidt naar alle gemeentebesturen dit bekend te maken en er ook een pdf'je bij te leveren dat dan gepubliceerd kan worden in de lokale informatiebladen. Op die manier kun je vragen dat de steden en gemeenten hun adviescommissie over erfgoed of hun lokale heemkundige kring of lokale erfgoedcomités daarbij betrekken, dan kun je ook het breder

publiek op een goedkope manier bereiken, dus via de elektronische brief van ABB en eventueel ook via VVSG. Momenteel is dat nog niet mogelijk, want de nationale selectieronde is pas eind januari 2015 afgesloten. De kandidaatstellingen moesten voor 1 maart bij de Europese Commissie ingediend worden en de volgende oproep komt er medio 2016. Op dat moment zal ik mijn administratie vragen dit niet alleen op de website bekend te maken, maar ook via de elektronische nieuwsbrief van het Agentschap voor Binnenlands Bestuur.

De voorzitter: Mevrouw Van Werde heeft het woord.

Mevrouw Manuela Van Werde (N-VA): Dank u voor uw antwoord, minister-president. Is er eventueel een mogelijkheid dat de administratie zelf voorstellen doet voor erfgoedsites die de overheid in eigen beheer heeft?

Minister-president Geert Bourgeois: In mijn antwoord staat dat de voorstellen moeten uitgaan van de kandidaten zelf. Dat staat zo in het reglement. We kunnen begeleiden, maar we kunnen niet zelf een of ander voorstel eruit pikken. Ik heb het reglement nog niet bekeken, maar zo begrijp ik het toch.

Mevrouw Manuela Van Werde (N-VA): Ik heb vanochtend een mail gekregen van de stafmedewerker directie Karel Dendooven van Herita. Hij zegt dat hij en Kristl Strubbe ook aanwezig waren bij de uitreiking. Ze hadden gezien dat ik vandaag een vraag zou stellen, en lieten me weten dat ook zij meenden dat er vanuit Vlaanderen meer betrokkenheid moet zijn bij het Europees Erfgoedlabel, door bijvoorbeeld Vlaamse erfgoedlocaties met een Europese dimensie voor te dragen.

Zij suggereren dan bijvoorbeeld het Rubenshuis, het Museum Plantin-Moretus en de Menenpoort in Ieper. Herita wil daar graag aan meewerken.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik lees in het reglement dat de kandidaat-sites een project moeten indienen. Ik neem aan dat ze dus een werkplan moeten opmaken. Het initiatief moet dus van onderuit komen. Herita kan een sensibiliserende rol spelen, maar wij kunnen slechts ondersteunen en begeleiden. Wij deden dat al voor Ename, en zullen dat ook voor andere kandidaten doen. De lidstaten zullen dan een preselectie doorvoeren. Maar uiteindelijk is het de eigenaar of de beheerder van de site die zelf het initiatief moet nemen. Ename zal opnieuw kandidaat zijn.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karl Vanlouwe aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de missie naar Qatar en de Verenigde Arabische Emiraten – 1723 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

De heer Karl Vanlouwe (N-VA): Voorzitter, minister-president, collega's, van 21 tot 27 maart vond een handelsmissie naar de Golfstaten Qatar en de Verenigde Arabische Emiraten plaats. Het betreft een handelsmissie ingericht door het Federaal Agentschap voor Buitenlandse Handel waaraan ook de deelstaten hebben deelgenomen. Als gastheer van de Wereldbeker voetbal 2020 heeft het emiraat Qatar een project opgezet voor de modernisering van zijn sport-, hotel- en transportinfrastructuur. Naast de olie- en gasleidingen die voor de huidige welvaart hebben gezorgd, heeft het land een enorm potentieel

waarvoor echter aanzienlijke investeringen in opleiding, onderzoek en ontwikkeling nodig zijn. Qatar is ondertussen wel gekend als een van de rijkste landen ter wereld, met het op een na hoogste bbp per inwoner. Uit de landenfiche van de FOD Buitenlandse zaken blijkt dat Qatar wil overschakelen van een economie die steunt op petroleum en gas naar een economie waarin kennis en knowhow centraal staan. Het zijn domeinen waarvoor ook Vlaanderen gekend staat. Om dit te verwezenlijken, zal Qatar zich moeten laten bijstaan door competente partners, aldus de landenfiche. Volgens de Wereldhandelsorganisatie (WHO) is Qatar de 33ste exporteur ter wereld voor goederen en de 55ste voor diensten. De Europese Unie is de vierde belangrijkste importeur van producten uit het emiraat. België is de twaalfde klant van Qatar en is goed voor 1,2 procent van zijn export. In de Europese Unie is ons land het vierde belangrijkste land, goed voor 13,3 procent van de import, achter het Verenigd Koninkrijk, Italië en Frankrijk.

Qatar ambieert om deze kenniseconomie te ontwikkelen dankzij investeringen in onderwijs, onderzoek en ontwikkeling. In dat kader zag al in 1995 de Qatar Foundation het licht. Dat is een vzw die zich focust op onderwijs, wetenschap en maatschappelijke ontwikkeling. Zo werd in haar schoot ook de Education City opgericht. Deze campus herbergt antennes van verschillende internationaal gerenommeerde universiteiten en hogescholen. Het is de bedoeling om onmiddellijk een beroep te kunnen doen op hooggeschoold personeel alvorens op langere termijn eigen Qatarese universiteiten op te starten.

Om deze universiteiten aan de industrie te koppelen, werd ook het Qatar Science & Technology Park (QSTP) uit de grond gestampt: een incubator om start-ups te begeleiden. Het is de bedoeling ondernemers uit de hele wereld aan te trekken en hen aan te moedigen hun producten in Qatar te ontwikkelen en te commercialiseren. Onder de eerste leden van QSTP bevinden zich bedrijven als EADS, ExxonMobil, General Electric, Microsoft, Shell en Total. Dat zijn grote multinationals. Voor het jaar 2014-2015 werd voor onderwijs 7,22 miljard dollar uitgetrokken, wat een stijging is met 7,3 procent ten opzichte van het voorgaande jaar. Dat bedrag is goed voor 12 procent van het totale overheidsbudget. Met dit bedrag moeten onder meer 85 nieuwe scholen, 21 crèches en een uitbreiding van Qatar Foundation worden gerealiseerd. Voorts is het land lid van GAFTA, een samenwerkingsverband van 18 landen van de Arabische Liga uit het Midden-Oosten en Noord-Afrika. Het land maakt zo deel uit van een vrijhandelszone met een markt van meer dan 300 miljoen inwoners. Het uiteindelijke doel is één economische zone realiseren.

Gegevens uit 2013 leren ons dat Qatar slechts de 88e klant van België is, en haar 35e leverancier. Sinds de vorige Belgische economische missie naar Qatar, in 2007, is de export sterk gestegen. In 2008 en 2009 was die goed voor 340 miljoen euro, om nadien weer te verminderen naar 159 miljoen euro in 2013. Enkele van onze belangrijkste exportsectoren passen nochtans helemaal in het Qatarese verhaal van diversificatie en ontwikkeling, zoals de farmaceutische sector en de producenten van machines, apparaten en kunststoffen. De landenfiche van de FOD Buitenlandse Zaken benadrukt wel dat de handelsbalans zwaar overhelt in het voordeel van Qatar, met een overschot van ongeveer 1 miljard euro. Volgende opportuniteiten worden voor onze bedrijven opgesomd: de uitbating en het onderhoud van de vele nieuwe gebouwen, baggeren, de aanleg van sportinfrastructuur, de bouw van woongelegenheden, de expertise op het gebied van spoorwegen, de architectuur, de veiligheidsuitrusting, de expertise op het gebied van mechanica, de elektriciteit, de loodgieterij, de raffinage, de exploratie en exploitatie van olie en gas, enzovoorts.

Gelet op de opportuniteiten voor de Vlaamse ondernemingen krijg ik graag enige toelichting bij enkele vragen. De mogelijke omschakeling van de economie in Qatar naar een kenniseconomie creëert bijzondere mogelijkheden voor Vlaanderen. Op welke manier kan de Vlaamse economie een partner zijn in deze

omschakeling? Zijn universiteiten of hogescholen uit ons land actief in Qatar? Hoe wordt de handelsmissie geëvalueerd, en wat zijn de resultaten voor onze bedrijven en ondernemingen?

Kunt u meedelen welke bedrijven hebben deelgenomen aan deze handelsmissie, eventueel opgedeeld per gewest, Vlaanderen, Brussel en Wallonië? Wat was de totale kostprijs van deze handelsmissie en welke bijdrage heeft Vlaanderen gedragen?

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp-a): Kunt u ons een deelnemerslijst bezorgen van de handelsmissie, minister-president? Ik vermoed dat dat niet zo moeilijk kan zijn, omdat we die kunnen opvragen bij Flanders Investment & Trade (F.I.T.). Kunt u aanduiden of er bedrijven bij zijn die zich bezighouden met defensie en wapenhandel? Is dat mogelijk?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Mijnheer Vanlouwe, het is inderdaad zo dat de diversificatie van de Qatarese economie opportuniteiten biedt voor samenwerking tussen Vlaanderen en Qatar. Dat heeft minister Muyters ook beklemtoond, die mij vervangen heeft. Ik citeer hem, toen hij deelnam aan de zending: "Onze Vlaamse innovatieve en kennisgedreven economie staat internationaal hoog aangeschreven. Met het bezoek aan Qatar en de Verenigde Arabische Emiraten halen we de banden verder aan met een regio die als handelspartner aan belang wint en veel opportuniteiten biedt in tal van sectoren. De Vlaamse export naar Qatar bedraagt 171 miljoen euro en naar de Verenigde Arabische Emiraten 3,39 miljard euro, en dat zit in stijgende lijn. We zullen deze missie gebruiken om onze exportrelatie verder te bestendigen, maar ook om de aanwezige investeringsfondsen van beide golfstaten warm te maken om meer te investeren in Vlaanderen."

U vraagt naar de betrokkenheid van universiteiten of hogescholen. In de eerste plaats is er de Vlaamse Instelling voor Technologisch Onderzoek (VITO), die zeer nauwe contacten onderhoudt met de belangrijkste onderzoeksinstituten in Qatar: Qatar University, Qatar Foundation, Qatar National Research Fund, the Gulf Organisation for Research and Development. Dat gebeurt in het kader van gezamenlijke onderzoeksprojecten, die mee bijdragen tot de realisatie van de Qatar National Vision 2030. Het is maar een van de voorbeelden van onze expertise en innovatieve kracht.

Er is ook nog het opvallende project van het Vlaams Kenniscentrum Water (Vlakwa) met de Universiteit Gent, de Universiteit Antwerpen, de KU Leuven en de Campus Kortrijk. Zij zijn aan de slag in Qatar in een gezamenlijk onderzoeksproject. Tijdens de periode 2014-2015 zal de ecologische toestand van de Abu Nakhla Lagoon in kaart worden gebracht.

Er is een tevredenheidsenquête gebeurd na de missie, en die geeft aan dat 82 procent van de respondenten de missie als goed tot uitstekend omschrijft. Verder vallen volgende resultaten te noteren, die dus slaan op de volledige missie naar Qatar en de Verenigde Arabische Emiraten.

Eén, tijdens meer dan zevenhonderd b2b-meetings vonden intensieve contacten plaats tussen Vlaamse en lokale bedrijven. Een meerderheid van de deelnemers geeft aan te verwachten dat daaruit op korte tot middellange termijn resultaten zullen uit voortvloeien, zoals nieuwe klanten, projecten, orders enzovoort.

Twee, tijdens seminaries en informatiesessies kwamen Vlaamse bedrijven in contact met 'high level' politieke en economische actoren in Qatar en de Verenigde Arabische Emiraten. De focus lag daarbij op de sectoren infrastructuur en bouw, energie,

cleantech, water en gezondheidszorg. De aansluitende netwerkmomenten boden ruimte voor interactie met de lokale bedrijven en tussen de deelnemers onderling.

Drie, de Vlaamse expertise en knowhow werden onder de aandacht gebracht van de projectverantwoordelijken van toekomstige wereldevents als de Wereldexpo in Dubai en het WK voetbal in Qatar.

Vier, tijdens twee power lunches werden wij voorgesteld als een interessante investeringslocatie. Tot slot zijn er al zestien contracten en/of memorandums of understandings ondertekend door Vlaamse bedrijven en organisaties. Van de deelnemerslijst heb ik een pdf die ik aan de secretaris zal bezorgen.

Het Agence wallonne à l'Exportation et aux Investissements étrangers (AWEX) stond in voor 18 procent met 79 personen, Brussel Invest & Export (BIE) voor 21 procent en 86 personen, F.I.T. voor 52 procent en 190 personen en de federaties voor 9 procent en 30 personen. De totale gemeenschappelijke organisatiekosten – het is een ruwe schatting, want er zijn nog geen definitieve cijfers – komen neer op 135.000 euro. Dat is verdeeld volgens de gangbare verdeelsleutel tussen het Agentschap voor Buitenlandse Handel, de FOD Buitenlandse zaken en de drie gewesten. De bijdrage van Vlaanderen bedraagt ongeveer 40.000 euro.

De voorzitter: De heer Vanlouwe heeft het woord.

De heer Karl Vanlouwe (N-VA): Dank u wel, minister-president, voor uw zeer omstandige toelichting. Het is bijzonder positief dat onze Vlaamse universiteiten en hogescholen en diverse kenniscentra zoals VITO en Vlakwa daar actief zijn. Wij moeten onze kenniseconomie verder blijven uitdragen naar dergelijke landen.

Ik hoop dat het naar aanleiding van deze handelsmissie in de toekomst nog meer kan gebeuren, naar Qatar, de Verenigde Arabische Emiraten en uiteraard ook naar andere landen in die regio, waar de omschakeling naar een kenniseconomie volop aan de gang is. Ik vind het positief dat 80 of 85 procent van de deelnemers het als goed tot uitstekend evalueren.

Ik ben bijzonder tevreden dat er goede afspraken gemaakt zijn tussen de gewesten over de deelname en de verdeling van de kosten. Ik kan opnieuw vaststellen dat er een overwicht was vanuit Vlaanderen, ook van ondernemingen. Ik kijk uit naar de lijst van de deelnemende ondernemingen uit Vlaanderen, Brussel en Wallonië. Zo'n handelsmissie biedt bepaalde opportuniteiten. Vlaanderen zou het alleen kunnen, denk ik, maar in dit geval was er dus een samenwerking met AWEX en BIE.

Ik hoop alvast dat Vlaanderen het in de toekomst nog gaat doen, zeker naar dergelijke landen en naar groeilanden. Het is positief dat er reeds contracten zijn ondertekend, ook op lange termijn. U zegt dat er ook nog contracten worden verwacht. We kijken ernaar uit. Ik dank u.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Tine Soens aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de crisis in Jemen – 1910 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp-a): De situatie in Jemen dreigt stilaan uit te monden in een humanitaire crisis. Nadat Houthisrebellens de president verdreven hadden,

reageerde een coalitie van Arabische naties onder leiding van Saoedi-Arabië hierop met enkele luchtaanvallen. Die luchtaanvallen zijn intussen uitgebreid tot een systematische aanval op het grondgebied van Jemen. Burgers zijn hiervan het grootste slachtoffer. Officieel zijn er al 731 doden en 2754 gewonden. Dat zijn cijfers die we hadden toen we de vraag opstelden. In de eerste week van de bombardementen kwamen al 62 kinderen om het leven. Enkele dagen eerder bombardeerden vliegtuigen van de Saoedi-Arabisch luchtmacht een vluchtelingenkamp. De bedoeling was om een munitiedepot te vernietigen. Bij deze aanval kwamen meer dan 40 mensen om het leven en vielen meer dan 200 gewonden.

De strijdende partijen besteden weinig aandacht aan deze burgers. Er wordt namelijk zwaar gevochten in woongebieden. Hierdoor komt de levering van internationale hulp van UNICEF en het internationale Rode Kruis traag op gang, omdat het nu eenmaal moeilijk is om hulpgoederen af te leveren in gebieden waar constant gevochten wordt. Het burgerlijk leed dat wordt veroorzaakt door het conflict noopt tot een onderzoek naar oorlogsmisdaden.

De VN-Veiligheidsraad heeft ondertussen een wapenembargo aangenomen. Dit embargo moet de wapenlevering aan de Houthirebellen aan banden leggen. De Veiligheidsraad sprak zich echter niet uit over de bombardementen van de Arabische coalitie. Tevens deed de Veiligheidsraad een oproep om 274 miljoen euro op te halen om de Jemenitische bevolking te helpen.

Minister-president, heeft de Vlaamse Regering een oproep ontvangen om noodhulp bij te dragen? In het positieve geval, bent u bereid daarop in te gaan? Hoe staat de Vlaamse Regering ten opzichte van de interventie van de coalitie van Arabische naties, zeker met betrekking tot de on-holdmaatregel ten opzichte van Saoedi-Arabië en andere landen? Moet die worden herbekeken?

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire (N-VA): Ik dank mevrouw Soens voor haar vraag en ik wil me er graag bij aansluiten. Jemen is zo een van die landen die in de plooiën van de geschiedenis vallen, een beetje perifeer liggen en weinig aan bod komen. Wie al iets ouder is, herinnert zich de conflicten in Jemen tijdens de Koude Oorlog. Toen ging het niet om Saoedi-Arabië en Iran met hun troepen, maar om Saoedi-Arabië en Egypte. Zeg maar het Westen en het Oostblok trachtten daar via allerlei tussenstaten en milities hun belangen veilig te stellen.

Het is in elk geval een land of een streek geweest die, helaas voor de bevolking ter plaatse, altijd tientallen jaren lang chaotisch is geweest. Helaas is er nooit stabiliteit geweest, helaas heeft de bevolking nooit kunnen profiteren van enige economische ontwikkeling, zelfs niet van de inkomsten uit de olie die het land produceert.

Minister-president, het wordt natuurlijk allemaal een beetje veel. Het stond gisteren in Knack dat voor het eerst in de geschiedenis van de Verenigde Naties (VN) de organisatie een verloren strijd voert tegen tien crisissen tegelijk in de wereld. We komen uit een periode waarin we geconfronteerd werden met één of twee grote crisissen waarbij de internationale gemeenschap telkens alle hens aan dek riep en probeerde om een crisis in te dijken. Vandaag kunnen we een lijstje maken: Syrië, Irak, Libië, Jemen, Zuid-Soedan, Somalië, Afghanistan, Oekraïne, Congo, Centraal-Afrikaanse Republiek, de ebola-crisis in West-Afrika, nu de aardbeving in Nepal. Het komt allemaal tegelijk op ons af.

Net zoals mevrouw Soens en de collega's, vind ook ik dat Vlaanderen zijn duit in het zakje moet blijven doen. Ik weet niet wat u straks zult antwoorden, maar ik vind ook dat Vlaanderen heel veel doet. Gisteren werd nog 100.000 euro voor Nepal aangekondigd. Ook bij andere crisissen doen we telkens onze duit in het zakje.

Collega's, het punt dat ik hier, met uw permissie, ook graag wil maken, is de link met de vorige vraag van de heer Vanlouwe. Ik heb tijdens de middagpauze even de optelsom gemaakt. De olie-exporterende landen op het Arabisch schiereiland hebben gemeenschappelijke olie-inkomsten van 1000 miljard euro per jaar. Dat is 4000 keer zo veel als het bedrag dat hier wordt gevraagd. Ik hoop dat naast de inspanningen die de internationale gemeenschap, het Westen en Vlaanderen doen en moeten blijven doen, de olie-exporterende buurlanden van Jemen hun geld niet alleen investeren in luxehotels, in het buitenland in wapens en voetbalcompetities. Ze doen bovendien niets aan de schrijnende ongelijkheid in eigen regio. We zijn er geweest, enkele jaren geleden. Heel veel mensen zijn onmetelijk rijk, maar als je tot de verkeerde familie, stam of clan behoort, dan ben je straatarm.

Minister-president, in een wereld die niet meer de wereld is waarin het Westen de agenda dicteert, maar die een multipolaire wereld is geworden met verschillende spelers, kunnen we alleen maar hopen dat iedereen zijn verantwoordelijkheid opneemt. Wij in het westen, in Europa, in Vlaanderen moeten zeker verder onze verantwoordelijkheid blijven opnemen, maar de nieuwe spelers moeten evenzeer een constructieve rol spelen en een deel van hun onmetelijke inkomsten ter beschikking stellen, zeker wanneer het gaat over conflicten in eigen achtertuin. Als u die boodschap aan de betrokken landen kunt meegeven wanneer u daartoe de gelegenheid hebt, minister-president, zou ik u daarvoor heel erkentelijk zijn.

De voorzitter: De heer Verstreken heeft het woord.

De heer Johan Verstreken (CD&V): Minister-president, op welke wijze wordt u op de hoogte gehouden van de evoluties in Jemen? Gebeurt dat langs de federale weg of is er een rechtstreekse link? Welke diplomatieke stappen kunnen er gezet worden om een einde aan de crisis te maken?

Acht u de kans reëel dat Saoedi-Arabië een grondoffensief inzet? De Saoedische koning heeft al honderdduizend manschappen van de Nationale Wacht gemobiliseerd.

Kan Vlaanderen in het geval van luchtaanvallen en gevechten in Jemen nog uitvoervergunningen voor wapens geven aan de betrokken regio?

Is er overleg met de EU-lidstaten inzake wapenexport naar de betrokken regio?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Voorzitter, mijnheer Verstreken, dit is natuurlijk een vraag over noodhulp. Ik stel voor dat u uw vragen over wapenexport eens apart indient. Ze hebben geen rechtstreekse betrekking op deze vraag, want als het gaat over noodhulp hanteren we strikt humanitaire principes en nemen we geen andere beschouwingen in overweging.

Mevrouw Soens, ik heb geen vraag gekregen tot het verstrekken van noodhulp uitgaande van een of andere organisatie. Ik heb gezien dat de VN begin april een 'flash appeal' deed om de noden tijdens de daaropvolgende drie maanden te lenigen. Het gaat over een oproep van in het totaal 273,7 miljoen dollar. De nood is er bijzonder hoog.

Ik heb de 'flash appeal' niet afgewacht, ik had voordien al aan het departement gevraagd om me advies te geven over de opportuniteit en de mogelijkheid tot het toekennen van noodhulp in Jemen. Het departement liet me weten dat het toekennen van noodhulp inderdaad aan te bevelen is. Ik heb dan ook al begin april de opdracht gegeven aan het Departement internationaal Vlaanderen om een dossier op te starten.

Dat gaat niet zo snel, het is een bijzonder moeilijk gebied om noodhulp te verstrekken. Qua organisatie is alleen het Rode Kruis ter plekke: de Jemenitische Rode Halve Maan. Er moest dus contact gezocht worden. Ons Rode Kruis heeft contact gezocht met het Duitse Rode Kruis dat goede contacten heeft met de Rode Halve Maan ter plekke. Het Rode Kruis zal in principe morgen een dossier aan mij voorleggen. Ik had al de principiële beslissing genomen dat ik 150.000 euro noodhulp uittrek, mits er positief advies komt van het departement en van de Inspectie Financiën op het dossier dat het Rode Kruis indient. De coördinatie zal gebeuren door het Internationale Rode Kruis, het is een samenwerking van het Duitse Rode Kruis met de Jemenitische Rode Halve Maan. Onze bijdrage zal gaan naar hygiënekits, kooksets, dekens en het verstrekken van onderdak.

U vraagt hoe wij staan tegenover de interventie van de coalitie van de Arabische naties. Het is zo dat wij humanitaire principes huldigen. Wanneer we optreden met noodhulp bij een conflict, nemen we geen posities in. Er zijn internationale principes inzake goed humanitair donorschap. Ze komen neer op menselijkheid, want de noodhulp is gericht op het verlichten van menselijk leed, op het redden van mensenlevens van welke partij ook; op onpartijdigheid, want de implementatie is gebaseerd op de noden, zonder discriminatie tussen of binnenin getroffen bevolkingsgroepen; op neutraliteit, want humanitaire acties mogen geen partij kiezen in een gewapend conflict; en op onafhankelijkheid, want de humanitaire doelstellingen staan los van de politieke, economische, militaire en andere doeleinden.

Mijnheer Verstreken, wie ben ik om te zeggen dat het grondleger van Saoedi-Arabië daar zal optreden of binnentrekken? Dat wordt nu wellicht gevolgd vanuit de satellieten en dergelijke, maar vanuit Vlaanderen kan ik u daarover helaas – ook al probeert het departement me goed in te lichten – geen up-to-date informatie verstrekken.

Ik verneem hier nu ook dat er een 'on hold' is wat betreft Jemen, zo is uw bijkomende vraag ook beantwoord.

De voorzitter: Mevrouw Soens heeft het woord.

Mevrouw Tine Soens (sp.a): Voorzitter, minister-president, ik dank u voor het antwoord. Ik ben blij om te horen dat er nog budget werd gevonden voor noodhulp aan Jemen. Ik vermoed dat het via het Internationale Rode Kruis wordt verdeeld? Of verloopt het via de VN?

Mijn vraag over een 'on hold' ten opzichte van Saoedi-Arabië zal ik in een aparte vraag om uitleg stellen.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Zoals ik al zei, doneren wij aan het Vlaamse Rode Kruis. Dat werkt samen met het Duitse Rode Kruis. En dat werkt samen met de Jemenitische Rode Halve Maan. Alles gebeurt inderdaad onder coördinatie van het Internationale Rode Kruis.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Marc Hendrickx aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over het xenofob geweld in Zuid-Afrika – 1912 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx (N-VA): Voorzitter, ik heb nog een deel van de vraag over Jemen kunnen volgen. We lezen over de toestand in Burundi. Ook in Zuid-Afrika is het een en het ander gebeurd. Er bereiken ons onrustwekkende geruchten over een nieuwe golf van xenofob geweld tegen Afrikaanse immigranten in ons grote en mooie partnerland Zuid-Afrika. In 2008 leidde een gelijkaardige crisis daar tot meer dan zestig doden. Opmerkelijk is dat ons andere partnerland Malawi zijn ingezetenen heeft opgeroepen om zo snel mogelijk Zuid-Afrika te verlaten. Ook partnerland Mozambique heeft bijzonder veel in buurland Zuid-Afrika wonende burgers. Dat geldt ook voor Zimbabwe, maar die toestand is natuurlijk anders.

Ik ben zeer benieuwd of Vlaanderen de situatie ter plekke opvolgt. Minister-president, hebt u zicht op de huidige situatie in Zuid-Afrika? Werd hierover of over de feiten van 2008 al van gedachten gewisseld met de Zuid-Afrikaanse vertegenwoordiging in België? Zo ja, met welk resultaat? Zo nee, wordt dit nog gepland? Werd over deze feiten of die uit 2008 gesproken met onze partnerlanden Malawi en Mozambique? Zo ja, met welk resultaat? Zo nee, wordt dit nog gepland?

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Ik heb begrepen dat er binnenkort, in het kader van de Joint Commission, een overleg zal zijn tussen Vlaanderen en Zuid-Afrika. Wellicht kan daar de problematiek die nu aan de orde is worden aangebracht. Het is natuurlijk geen voorwerp van onze verdragen. We werken samen op een aantal punten: landbouw, volksgezondheid, het stimuleren van kmo's en cultuur en dergelijke, maar niet op xenofob geweld. Zuid-Afrika is voor ons een belangrijk land.

Minister-president, binnenkort vindt dat periodieke overleg plaats. Kunt u zeggen wanneer dit plaatsvindt? Liggen die data vast? Het is natuurlijk heel jammer dat een land dat zich promoot als de Regenboognatie door dit xenofobe geweld wordt getroffen. Dit illustreert nog maar eens dat niemand immuun is voor dit soort gedrag.

De voorzitter: Minister-president heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Collega's, het is evident dat de Vlaamse Regering net als u bezorgd is over het geweld tegen buitenlanders dat de jongste weken opnieuw de kop opsteekt in Zuid-Afrika. We hebben inderdaad een algemene vertegenwoordiging in Pretoria. We zijn ook vertegenwoordigd in Mozambique en Malawi. Ook daar krijgen we rapporten over wat de reacties zijn vanuit die landen. In de rapporten die wij krijgen, wordt een overzicht gegeven van de recente onlusten en van het xenofobe geweld. Onze vertegenwoordiger is vrij goed geïnformeerd omdat er contacten zijn met de overheden maar ook met het middenveld, en omdat de media de actualiteit sterk volgen.

Tijdens het weekend van 18 en 19 april 2015 is een officieel zevende slachtoffer gevallen als gevolg van de aanvallen tegen Afrikaanse buitenlanders die in Zuid-Afrika verblijven. In de township Alexandra bij Johannesburg is een Mozambikaan bij klaarlichte dag doodgestoken. Het geweld vond plaats in de provincies Gauteng en KwaZoele-Natal.

Vooraf de reactie van de Afrikaanse landen op het geweld in Zuid-Afrika lijkt aan de oorsprong te liggen van de uiteindelijke bereidwilligheid van de Zuid-Afrikaanse regering om hard op te treden. Zambia, Malawi en Zimbabwe repatriëren hun inwoners en roepen op tot een boycot van Zuid-Afrikaanse producten en artiesten. Nigeria heeft zijn ambassadeur teruggeroepen, en het bezoek van president Zuma aan Durban op 20 april toont aan dat er na twee weken van geweld rekening wordt gehouden met de ernst van de situatie en dat

er ook opgetreden wordt. Zuma heeft vrijdag toegegeven dat het niet de eerste keer is dat er dergelijk xenofob geweld heeft plaatsgevonden. Ik verwijs naar de gebeurtenissen van 2008. Hij gaf toe dat er een duurzame oplossing moet worden gevonden.

U weet dat nu naast de politie ook het leger is ingezet in Zuid-Afrika om er te proberen de onlusten tot bedaren te brengen.

Ik heb hierover niet van gedachten gewisseld met de vertegenwoordiging van Zuid-Afrika, Malawi en Mozambique in Brussel. Dit is niet ingepland. Ik krijg er geregeld informatie over. Mijnheer Kennes, er is inderdaad op 28 juni 2015 de jaarlijkse consultatie met Mozambique en in september is er de vaste gemengde commissie Vlaanderen-Zuid-Afrika.

Hier zijn geen Vlamingen bij betrokken en dus moeten wij ons niet in deze aangelegenheid mengen. Wij gaan ervan uit dat, door de reacties die uit de betrokken landen zijn gekomen, Zuid-Afrika de nodige acties onderneemt. Het is evident dat iedereen verwacht dat er ernstig werk zal worden gemaakt van de aankondiging door president Zuma dat er een duurzame oplossing moet komen. Mijnheer Hendrickx, in 2008 zijn er tientallen doden gevallen. Vandaag is er opnieuw verwerpelijk xenofob geweld. Daar kan niet hard en efficiënt genoeg tegen opgetreden worden.

De voorzitter: De heer Hendrickx heeft het woord.

De heer Marc Hendrickx (N-VA): Minister-president, ik verneem dat u zich zeer goed laat informeren. De bijkomende informatie die de heer Kennes als aanvulling bij mijn vraag verstrekke, toont aan dat wij hierop de komende dagen en weken zullen doorgaan. Het is een goede zaak dat wij de vinger aan de pols houden. Wij hebben sinds zeer lange tijd goede historische en culturele banden met Zuid-Afrika. Daar wonen ook vele duizenden Vlamingen. Gelet op het feit dat wij daar ingevolge onze overeenkomst als partnerland toch aardig wat steun aan verstrekken, is het nodig om dit heel accuraat op te volgen en ik merk dat dit gebeurt.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karim Van Overmeire aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de strategie van Flanders Investment & Trade (F.I.T.) ten aanzien van de Olympische Spelen in Rio 2016

– 1913 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire (N-VA): Minister-president, in uw beleidsnota stelde u dat wereldevenementen zoals de Wereldexpo, de Olympische Spelen of het Wereld Economisch Forum ideale momenten zijn om contacten te organiseren met buitenlandse ondernemers en zo de reputatie van Vlaanderen te versterken. Tijdens de bespreking van de beleidsnota onderstreepte u dat Vlaanderen doelgericht en specifiek op zorgvuldig gekozen grote evenementen moet aanwezig zijn.

In augustus 2016 vinden de Olympische Spelen plaats in de Braziliaanse grootstad Rio de Janeiro. Brazilië is een van de BRIC-landen. Brazilië is een van de 25 landen van de focusstrategie van Flanders Investment & Trade (F.I.T.). De doelsectoren zijn daar: agro-industrie, dieren, automotieve, transport en logistiek. Brazilië lijkt een land waar de kansen voor het grijpen liggen. Maar wanneer ik de

recente cijfers en artikels lees, heb ik de indruk dat er zich aan de heldere hemel toch wel wat wolken samenpakken. Het exportcijfer van Vlaanderen naar Brazilië is vorig jaar gedaald met 2,7 procent. Brazilië zakt naar de 19e plaats van onze afzetmarkten. Hoewel de binnenlandse groei wat zou toenemen, blijft Brazilië voor onze bedrijven een zeer moeilijke en afgeschermdde markt, met een Braziliaanse administratie die niet altijd efficiënt werkt en soms de neiging vertoont om het de buitenlandse bedrijven wat moeilijker te maken, zodat zij geen concurrentie vormen voor de eigen Braziliaanse bedrijven. De procedures om te ondernemen zijn er moeilijk, omslachtig en duur, meer dan in andere landen. Als kop boven een artikel las ik: 'De Braziliaanse motor sputtert: tijd om onze biezen te pakken of om onze inspanning op te drijven?'

In Sao Paulo hebben we een kantoor, en de Olympische Spelen, met alle opportuniteiten die daar al dan niet aan zijn gekoppeld, zijn al volgend jaar. De titel boven het artikel is geformuleerd in parlementaire terminologie.

Minister-president, welke strategie zal F.I.T. hanteren in het kader van de Spelen in Rio in 2016? Welke concrete acties moeten ervoor zorgen dat Vlaanderen en de Vlaamse bedrijven in de kijker worden gezet?

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Bij de Olympische Spelen in Londen waren er 25 Belgische bedrijven aanwezig, waarvan 22 Vlaamse bedrijven die belangrijke contracten hebben binnengehaald als toeleverancier voor bijvoorbeeld verlichting, beeldmateriaal, opnames vanuit de lucht. Minister, hebt u er een zicht op hoeveel Vlaamse bedrijven op dit moment een contract hebben als toeleverancier voor de Olympische Spelen in Rio? Hebt u ook een zicht op de bedragen die met die contracten gepaard gaan? Welke stappen zet F.I.T. om onze bedrijven contacten te laten leggen op de Braziliaanse markt?

In 2005 heeft Agoria samen met het Belgisch Olympisch en Interfederaal Comité (BOIC) de Belgian Sports Technology Club (BSTC) opgericht. Die had als doelstelling te lobbyen voor contracten bij Olympische Spelen, wereldkampioenschappen en Europese kampioenschappen voetbal. In welke mate werkt F.I.T. samen met die BSTC om een maximale output voor onze bedrijven op de Braziliaanse markt te realiseren?

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: De strategie van F.I.T. voor de Olympische Spelen bestaat uit twee delen. Een: acties ondernemen of steunen die tot doel hebben dat een maximum aan Vlaamse bedrijven als leverancier kunnen optreden tijdens of naar aanleiding van het evenement. Dat gebeurt altijd ruim op voorhand, meestal naar aanleiding van de Olympische Spelen in jaar Y plus vier. Twee: tijdens de Olympische Spelen een activiteit opzetten om Vlaanderen als investeringsregio te promoten.

De concrete acties gebeuren ruim op voorhand. Zo heeft F.I.T. Japan eind vorig jaar een studie gemaakt over de opportuniteiten van de Olympische Spelen in Tokio die plaatsvinden in 2020. Die studie is zeer positief onthaald door de Vlaamse bedrijven. Als uitloper hiervan komt er nog dit jaar een handelsmissie naar Japan in samenwerking met de Belgian Sports Technology Club van Agoria. Ook voor de Olympische Spelen in Rio werden Vlaamse bedrijven ondersteund, zij het onrechtstreeks door het subsidiëren van een meerjarig project van diezelfde BSTC.

Mijn voorganger maakte in april 2011 een zending naar Brazilië, waarbij acht leden, bedrijven van het BSTC van Agoria, werden gepromoot en ter plaatse geïntroduceerd voor de Wereldbeker Voetbal en de Olympische Spelen met

concreet gevolg. Agoria meldt ons dat er in totaal dertien bedrijven zijn die als leverancier optreden voor de Olympische Spelen in Rio. Namen en bedragen krijg ik niet. Men vraagt om die niet mee te delen, wat wel logisch is.

Er moet worden onderstreept dat het niet vanzelfsprekend is om in Rio vergelijkbare acties op te zetten als in Londen. Een actie zoals bijvoorbeeld de promotie van de Vlaamse producenten van fietsen tijdens de Olympische Spelen in Londen was mogelijk, maar is nu niet vanzelfsprekend wegens een andere doelgroep. De markt voor fietsen en fietstoeristen was een uitzonderlijke opportuniteit in het Verenigd Koninkrijk. Bovendien zijn er veel hogere kosten verbonden aan een missie of activiteiten in Rio dan in Londen.

De afdeling Investeren van F.I.T. zal in navolging van een succesrijke formule tijdens de Olympische Spelen in Londen 2012 een actie uitvoeren gericht op potentiële buitenlandse investeerders tijdens Rio 2016. Men heeft geleerd dat een dergelijk wereldevent een uitstekende gelegenheid is en ook een aantrekkingspool om in contact te treden met belangrijke beslissingsnemers. De formule is als volgt: er wordt tijdens de Olympische Spelen een beperkte highlevelgroep van Braziliaanse bedrijven uitgenodigd. Voorafgaand aan het samen bijwonen van de sportmanifestatie wordt een kort, maar sterk inhoudelijk programma gepresenteerd, waarbij Vlaanderen als investeringslocatie in de kijker wordt gezet.

Presentaties worden zo opgevat dat concrete businesscases en scenario's aan bod komen die verduidelijken waarom Vlaanderen een uitstekende keuze is voor Braziliaanse bedrijven die de Europese markt al in het vizier hebben.

Mijnheer Van Overmeire, er is inderdaad een lichte achteruitgang van uitvoer naar Brazilië, maar u hebt de vinger op de wonde gelegd. De groei is niet meer wat het is geweest. Dit is bij uitstek een voorbeeld van een land met tarifaire en niet-tarifaire handelsbelemmeringen.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire (N-VA): Minister-president, ik dank u voor het verduidelijken van het tweesporenbeleid. Vier jaar vooraf zorgt u ervoor dat Vlaamse bedrijven maximaal kunnen deelnemen aan de organisatie van de Olympische Spelen. De afdeling Investeren is nu volop bezig en kan hopelijk volgend jaar oogsten wat ze nu aan het organiseren is. We zullen die resultaten moeten afwachten. Mijn vraag om uitleg is vooral op dat tweede gefocust.

Er is een lichte achteruitgang in de exportcijfers, inderdaad. Maar ik lees dat die daling vooral te maken heeft met de daling van de grondstoffenprijs, hoewel de Braziliaanse binnenlandse markt nog redelijk oké zou zijn en dat daar nog groei zou zijn. Misschien zijn daar nog meer opportuniteiten dan de cijfers op het eerste zicht doen vermoeden. Het is natuurlijk zeer moeilijk om dat van hier in te schatten, zeker in een markt waar dat niet vanzelfsprekend is. Er zijn culturele verschillen, een afgeschermd markt, de afstand enzovoort. We zullen dit met belangstelling blijven volgen en we komen er ongetwijfeld nog op terug.

De heer Ward Kennes (CD&V): Minister-president, u hebt verwezen naar de betrokkenheid van de BSTC, en naar de initiatieven die worden genomen. Ik kan me daar helemaal in vinden.

Minister-president Geert Bourgeois: Voor de volledigheid: we hebben een F.I.T.-kantoor in Rio dat de vinger aan de pols houdt en dat uiteraard alle hens aan dek roept en alles doet wat het kan om onze export naar Brazilië te versterken.

De heer Karim Van Overmeire (N-VA): Ik dacht dat het kantoor in Sao Paulo was.

Minister-president Geert Bourgeois: Ja, dat klopt. Het kantoor is in Sao Paulo.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.

VRAAG OM UITLEG van Karim Van Overmeire aan Geert Bourgeois, minister-president van de Vlaamse Regering, Vlaams minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed, over de herdenking 200 jaar Verenigd Koninkrijk der Nederlanden – 1924 (2014-2015)

Voorzitter: de heer Rik Daems

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire (N-VA): In de vorige legislatuur is dit onderwerp in de commissie al aan bod gekomen: de tweehonderdste verjaardag van de stichting van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden en de figuur van Willem I, en wat er is gebeurd onder zijn beleid en welke impact dat had op onze gewesten, en dan vooral op Vlaanderen. Als Vlaams Parlement zijn we natuurlijk vooral geïnteresseerd in infrastructuurwerken – denken we maar aan de haven van Gent –, economie, taalbeleid, onderwijs enzovoort.

Wie dat een beetje volgt, ziet dat er overal te lande initiatieven worden ontplooid. Er zijn verschillende boeken verschenen. Het boek van professor Witte is natuurlijk het best gekend, maar er zijn nog andere publicaties. Er zijn lezingen en colloquia allerhande. Ook in mijn eigen stad Aalst zullen er volgend jaar een tentoonstelling en studiedag worden georganiseerd. Een uitnodiging volgt, collega's. Als er elders initiatieven worden genomen, hoop ik daar ook een uitnodiging voor te krijgen.

Vorig jaar heb ik samen met de heer Kennes, en de voormalige collega's van Rouveroij, Van Der Taelen en Bouckaert de kans gehad een voorstel van resolutie in te dienen en in de plenaire vergadering te laten goedkeuren, waarin we de Vlaamse Regering het volgende vragen – ik zal de tekst er even bijnemen, zodat ik het beschikkende gedeelte van de resolutie kan voorlezen:

“Wij vragen om Nederland als een bevoorrechte partner te blijven beschouwen en verder in te zetten op diverse vormen van samenwerking. Wij vragen om de kans tot samenwerking die de Beneluxunie biedt ten volle te benutten. Wij vragen om het historisch onderzoek naar het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden en de regeerperiode van Willem I te bevorderen en te ondersteunen en dan ook, in overleg met zoveel mogelijk actoren en met respect voor de autonomie van eenieder, na te gaan op welke manier de verwezenlijkingen van Willem I onder de aandacht kunnen worden gebracht en er een blijvende herinnering aan kan worden gehecht.”

Ondertussen, minister-president, is het natuurlijk zo dat men vooral in Nederland met herdenkingen bezig is. Reeds in november 2013 startte men daar met de viering van 200 jaar Koninkrijk der Nederlanden. Een nationaal comité aldaar zet in op vijf verworvenheden: persoonlijke rechten en vrijheden, bestuurlijke stabiliteit in een moderne rechtstaat, de internationale oriëntatie, ruimte voor actief burgerschap en eenheid in verscheidenheid. Dat zijn vijf thema's die eigenlijk ook op Vlaanderen van toepassing zouden kunnen zijn en waarin Vlaanderen ook wel een rol zou kunnen spelen. Ik besef natuurlijk dat het niet evident is om in te breken in een bestaande programmatie, een bestaande structuur, een bestaande organisatie en een jaar voor de vieringen te zeggen dat we ook willen meewerken. Anderzijds is het wel zo dat de resolutie die in de vorige legislatuur werd goedgekeurd een heel brede steun kreeg en dat, neem ik aan, er toch ook in het noorden interesse kan zijn als we samen iets zouden willen organiseren. Het is nog maar april, er is dus nog gelegenheid genoeg.

Minister-president, welke stappen werden reeds gezet om uitvoering te geven aan deze resolutie om te verzekeren dat Vlaanderen deze unieke kans niet laat voorbijgaan om de verwezenlijkingen tijdens het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden onder de aandacht te brengen?

Werd samen met Nederland en met andere actoren – want ook Wallonië en Luxemburg maakten deel uit van dat Verenigd Koninkrijk – onderzocht hoe we in 2015 gepaste aandacht kunnen schenken aan die tweehonderdste verjaardag?

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Ik dank collega Van Overmeire omdat hij in het parlement een vervolg breid aan de resolutie die we hier hebben goedgekeurd. Ik wijs er ook op dat in het regeerakkoord van deze legislatuur een verwijzing naar de uitvoering van de resolutie is opgenomen. Dit legt de link naar het feit dat het ook op de beleidsagenda staat voor deze periode.

Er werd verwezen naar een aantal zeer goede initiatieven die lopen. Ik heb zelf de kans gehad professor Witte al een paar keer te horen over haar boek. Ze wordt op dit moment op heel veel plaatsen gevraagd. Als mijn agenda al haar lezingen waarop ik word uitgenodigd zou opnemen, dan moest ik er nog een job bijnemen.

In Gent is er ook een initiatief voor een standbeeld 'Willem bedankt', dat op dit moment loopt. Collega Jan Laurys, die velen hier nog gekend hebben, nam recent ook als burgemeester van de Oranjestad Diest deel aan een debat naar aanleiding van 200 jaar Verenigd Koninkrijk. Binnenkort wordt een andere gebeurtenis herdacht, namelijk de slag bij Waterloo. Ik denk dat het goed is dat we oog hebben voor een mogelijk foutieve beeldvorming daarrond. Als men niet goed weet wat er eigenlijk aan de hand was, zegt men dat Waterloo een groot moment was voor Napoleon, terwijl de Leeuw van Waterloo opgericht werd op het slagveld waar de prins van Oranje, later Willem I, gewond raakte en waar Napoleon de definitieve genadeslag heeft gekregen nadat hij Europa, van Portugal tot in Sint-Petersburg, in vuur en vlam had gezet. Ik denk dus dat het goed is om in de beeldvorming duidelijk te maken dat 1815 een scharnierjaar geweest is, zoals er niet veel zijn in de Europese geschiedenis. In die zin denk ik dat het, in het kader van het historisch bewustzijn van onze samenleving, erg belangrijk is dat dit niet uit het oog wordt verloren en dat we dus specifiek stilstaan bij het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden en een aantal zaken in herinnering brengen.

De heer Rik Daems (Open Vld): Ik heb mij laten vertellen dat de slag van Waterloo niet in Waterloo heeft plaatsgegrepen. Dat is maar een detail van de geschiedenis.

De heer Ward Kennes (CD&V): Maar de prins van Oranje zou daar wel gewond zijn geraakt op de plaats waar later de Leeuw werd opgericht, die nu nog lelijk in de richting van Frankrijk kijkt.

De heer Rik Daems (Open Vld): Absoluut, hij heeft gelijk.

De voorzitter: Minister-president Bourgeois heeft het woord.

Minister-president Geert Bourgeois: Ik dank u voor uw vragen. Als Sas van Rouveroij nog deel had uitgemaakt van dit parlement, zou hij ongetwijfeld een van de mede-vraagstellers geweest zijn. Jullie hebben gezamenlijk de resolutie ingediend, en als resultaat van deze resolutie is een passage opgenomen in het Vlaams regeerakkoord en ook in mijn beleidsnota.

Inderdaad, collega Van Overmeire, 2015 is in dat opzicht een heel belangrijk jaar. Er zijn heel wat initiatieven, er zijn ook een aantal publicaties die refereren

aan het boek van Els Witte. Er is ook een boek op komst van Ons Erfdeel, waarop nu kan worden ingetekend: 'Het (on)Verenigd Koninkrijk'. Er zijn ook tal van lokale initiatieven waar ik geen weet van heb, maar elke week verneem ik wel dat er ergens een activiteit wordt georganiseerd: een tentoonstelling, een voordracht of een colloquium. 2015 zal dus niet ongemerkt voorbijgaan.

Wij organiseren een aantal activiteiten in overleg met Nederlandse partners. Ik vestig nu reeds de aandacht op een colloquium over de hedendaagse betekenis en uitwerking van de Grondwet van 1815, dat zal worden georganiseerd door onze algemene vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering in Den Haag, samen met het Montesquieu Instituut Den Haag en een aantal prominente Vlaamse juristen en historici onder leiding van professor André Alen, voorzitter van het Grondwettelijk Hof. Dat colloquium heeft plaats op 13 november eerstkomend in het Paleis der Academiën te Brussel, een symbolische plaats. Het pand was de voormalige Brusselse verblijfplaats van de prins van Oranje ten tijde van het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden.

De algemene vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering die zich sterk inzet voor die vieringen van 1815 gaf eerder deze maand in Kasteel Heeswijk, in Noord-Brabant, een lezing over de geostrategische omstandigheden waarin het Koninkrijk tot stand is gekomen als bufferstaat, aanvankelijk bedoeld na 1815. Die lezing wordt in het najaar ook herhaald in Amsterdam, wellicht ook nog op andere plaatsen en wellicht ook in Vlaanderen.

Daarnaast zien we dat sommige middenveldorganisaties, maar ook een aantal steden en gemeenten in Vlaanderen, vooral steden en gemeenten die ooit sterk orangistisch waren, het initiatief nemen voor uiteenlopende activiteiten die verband houden met het Koninkrijk der Nederlanden. In Gent bijvoorbeeld, waar ik gisteren nog was, verwijst veel naar Willem I, zoals het kanaal, de universiteit. Nu wordt ook veel in kaart gebracht welke invloed hij gehad heeft op economisch vlak, ook voor Wallonië, met de zware industrie. Er was ook de vernederlandsing die invloed had op ons openbaar bestuursleven. Tal van zaken zijn toen tot stand gekomen.

Ik denk ook aan de Antwerpse haven, de normaalschool in Lier, de weldadigheidskolonie in Wortel. Dat dateert van die tijd.

In Gent, collega's, staat onder de noemer 'Gent kleurt oranje' nog heel wat te gebeuren. Een Gents Comité van aanbeveling Willem Bedankt, met onder meer de consul-generaal der Nederlanden als lid, plant een standbeeld van koning Willem I. Wij gaan daar ook subsidie aan geven. Er is crowdfunding voor opgestart. Dat standbeeld zal komen aan de opengelegde Reep en de Bisdomkaai.

Vooraf in oktober starten in Gent een aantal belangrijke tentoonstellingen, waar ik persoonlijk naar uitkijk. Het Museum voor Schone Kunsten brengt vanaf 10 oktober De Gouden Eeuw revisited, een curieuze collectie uit de Nederlanden. Op 15 oktober 2015 opent in het Stadsmuseum Gent een tentoonstelling over de vijftien jaar met Willem I en de beginjaren van het onafhankelijke België. De tentoonstelling legt ook een verband met vandaag. In het Design Museum in Gent start op 23 oktober 2015 de Design Derby België-Nederland 1815-2015.

Ik heb subsidieaanvragen gekregen voor een van deze twee activiteiten. Ik zal dat ter harte nemen. Er moet nog finaal advies worden verleend. Er staat een en ander op het programma, met en zonder steun. Er zijn ook heel wat bijzondere initiatieven die lokaal worden genomen.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire (N-VA): Minister-president, ik dank u voor het overzicht en voor het feit dat er effectief eens uitvoering wordt gegeven aan die

resolutie. Sommige collega's en buitenstaanders kijken soms wat vreemd naar dergelijke initiatieven. Ze vragen zich af of Willem I zo'n uitzonderlijk figuur was. Het was natuurlijk wel een markant figuur. Je moet hem ook niet idealiseren, maar de periode is ongemeen interessant. Het is een scharniermoment tussen het oude, conservatieve, feodale Europa en de moderne tijden.

Minister-president, u hebt verwezen naar de grondwet van 1815, met alle gebreken die erin zaten, zoals in elke grondwet, ook in de huidige bij ons. Er kwam een nieuwe samenleving. Er kwam voor brede lagen van de bevolking onderwijs dat losstond van wat de Kerk organiseerde. Dat was een gigantische verworvenheid. Steenwegen en kanalen gooiden het land open. Het was een revolutionaire periode.

Het verdient aanbeveling om alles in de juiste historische context te plaatsen, niets te idealiseren, maar toch voldoende aandacht en respect te hebben voor wat daar is gebeurd. Daar is de figuur van die koning dan toch, een markante man die ook met eigen kapitaal heel veel initiatieven heeft genomen, om ook Vlaanderen een stuk te maken tot wat het vandaag is.

Het is heel goed dat de Vlaamse Regering daarvoor aandacht heeft. Ik hoop dat we ook in de toekomst samen met Nederland een stuk geschiedenis verder kunnen schrijven, en dat we, waar onze belangen samenlopen, die belangen gemeenschappelijk verdedigen.

De voorzitter: De heer Kennes heeft het woord.

De heer Ward Kennes (CD&V): Ik wil me aansluiten bij de woorden van dank aan u, minister-president, omdat u de uitvoering van de resolutie mee gestalte geeft door zelf een aantal initiatieven te ondersteunen, waar mogelijk met subsidie of via de Vlaamse vertegenwoordiging die her en der ook een initiatief neemt. Het is goed dat er nog eens een lijst is gemaakt vandaag. De meeste initiatieven kende ik, maar toch heb ik er nog enkele nieuwe genoteerd. Er is heel wat gaande.

Minister-president, u verwijst terecht naar het feit dat Wallonië ook in beeld komt als we spreken over het Verenigd Koninkrijk der Nederlanden: Luik, Luxemburg. Het is misschien wat moeilijker. Op dit moment hebben zij daarvoor, ten onrechte, wellicht minder belangstelling. Het zou goed zijn als we ook op een of andere manier daarrond iets zouden kunnen doen met het zuiden van dit gewezen Verenigd Koninkrijk. Dat zou zeker historisch correct zijn en het is altijd goed om over het muurtje te kijken.

De voorzitter: De heer Van Overmeire heeft het woord.

De heer Karim Van Overmeire (N-VA): Mijnheer Kennes, u weet toch dat men na de Belgische onafhankelijkheid heeft geprobeerd om de Leeuw van Waterloo op te blazen? Dan had men nu de evenementen niet kunnen organiseren waarvoor men 800.000 bezoekers verwacht. Gelukkig is men zo verstandig geweest om de Leeuw te laten staan.

De voorzitter: De vraag om uitleg is afgehandeld.